

معابد بودایی تایلند

علی فرح‌بخش

پیرامون آیین بودا در تایلند، در کتاب هینه‌یانه، این‌گونه گزارش شده: «آیین بودا از همان قرن اول یا دوم میلادی در سیام یا تایلند کنونی گسترش یافت. این نکته از یافته‌های باستان‌شناسی که در پونگ‌توک (Pong Tuk) در پره پتوم (Phara Pathom) به‌دست آمده ثابت می‌شود. پره پتوم، در حدود پنجاه کیلومتری غرب بانکوک و پونگ‌توک سی کیلومتر دورتر، در غرب قرار دارد. بقایای یک بنای دینی، مجسمه‌های بودا و نشانه‌هایی چون چرخ آیین، که در این منطقه به‌دست آمده احتمالاً متعلق به قرن اول و دوم میلادی‌ست. آثاری نیز به‌چشم می‌خورد که دلالت دارد بر نفوذ عهد سلسله‌ی گوپته‌ی هند در این سرزمین. این آثار اشاره به مکتب دواراوتی (Dvaravati) دارد که در زمان سیوان‌زانگ، زائر چینی، یعنی در حدود نیمه‌ی اول قرن هفتم میلادی، در این سرزمین رواج داشته است.

در حدود قرن هشتم یا نهم میلادی، هم سیام و هم لائوس، از نظر سیاسی بخشی از کامبوج یا کامبوجه بودند و شرایط دینی این کشور بر آن دو نفوذ داشت. از این‌رو، هم دین برهمنی، و هم آیین بودا در کنار یکدیگر در تمام این مناطق شکوفا بودند. در حدود اواسط قرن سیزدهم تایی (Thai) ها بر سیام و لائوس چیرگی یافتند و به برتری سیاسی کامبوجی‌ها پایان دادند. زیر نفوذ پادشاهان تایی بود که مکتب تیره‌واده و زبان پالی، در تمام سیام و لائوس رواج یافت.

در حدود سال ۱۳۶۱ میلادی، یکی از پادشاهان تایی، رهروان دانا و دانایانی را به سیلان فرستاد و رهرو بزرگ، مها سامی سنگه‌راجا (Maha Sami Sangharaja) را به سیام دعوت کرد و همو موجب گسترش آیین بودا در سراسر این سرزمین شد.»

امروزه تایلند شمار کثیری از بوداییان را در خود جای داده و این کشور، دارای بیشترین درصد بوداییان در بین کشورهای جهان است. معابد بودایی تایلند از مراکز بزرگ و قابل توجه صنعت گردشگری در این کشور محسوب می‌شوند و سالانه شمار کثیری از گردشگران و علاقمندان خارجی و داخلی را جلب می‌کنند.

شش معبد بسیار مشهور تایلند عبارتند از:

معبد وات آرون (Wat Arun)

معبد وات پراتات دوئی سوتپ (Wat Phrathat Doi Suthep)

معبد وات پراکانیو (Wat Phra Kaew)

معبد وات پو (Wat Pho)

معبد وات چدی لوآنگ (Wat Cheddi Luang)

معبد وات چیانگ مان (Wat Chiang Man)

در ذیل، شرح مختصری پیرامون سه معبد مهم بودایی تایلند ارائه خواهد شد:

معبد وات آرون:

این معبد بودایی در یکی از مناطق بانکوک به نام بانکوک یای (Bangkok Yai) در غرب رودخانهی چائو پرایا (Chao Phraya) قرار گرفته و نام کامل آن، وات آرون راتچا وارانام (Wat Arunratcha Wraram) است. ارتفاع بنای معبد که دارای زوایای تندیست، بنابر گزارش‌های مختلف بین ۸۰ تا ۸۶ متر ذکر شده. چهار طرفِ ساختمان، با چهار بنای کوچک‌تر احاطه گشته و در کنار رودخانهی مجاور معبد، شش عمارت به سبک چینی با سنگ گرانیث سبز قرار گرفته‌است.

نام معبد، پیشتر وات ماکوک (Wat Makok) به معنای معبد زیتون بود که در زمان شاه تاکسین (Taksin) نام آن به وات چائنگ (Wat Chaeng) بدل شد. معبد، تعدادی تمثال بودایی زمردین را در خود جای داده که از معبد پراکائیو به این دیر، انتقال یافته‌اند. نام معبد، در زمان شاه رامای (Rama) دوم تغییر یافت و ساختمان آن مورد اصلاح و بازسازی قرار گرفت و این روند تا دو پادشاه بعد از وی، ادامه یافت و نام معبد نیز به نام امروزی آن تبدیل شد که به معنای معبد طلوع است. نکته‌ی بسیار جالب توجه آن است که این معبد دارای تمثال‌هایی از خدایان هندو نیز می‌باشد و بعضی از قسمت‌های معبد نیز، نشانه‌هایی از آیین هندو را نمایش می‌دهند.

معبد وات پراکائیو:

این معبد که از معابد بودایی بسیار مهم تایلند محسوب می‌شود، در مرکز تاریخی شهر بانکوک قرار گرفته و نام آن به معنای بودای زمردین است. ساختمان معبد، در سال ۱۷۸۵ میلادی، زمانی که شاه رامای اول، پایتخت خود را از تونبوری (Thonburi) به بانکوک انتقال داد، بنا شد. بر خلاف معابد بودایی معمول، این معبد فاقد اقامتگاه‌های رهبانی بوده است و لذا مجموعه‌ی بسیار بزرگی از ساختمان‌های مقدس، تمثال‌ها و پاگوداها (Pagoda) را شامل می‌شود.

ساختمان مرکزی معبد، بُت (Bot) نام دارد و تمثال زمردینی از بودا در آن نگهداری می‌شود، هر چند که این تمثال، بسیار کوچک است، اما برای مردم تایلند بسیار با اهمیت می‌باشد. روایت‌ها حاکی از آن است که این تمثال، در آغاز در هند ساخته شد و در سال ۱۴۳۴ به تایلند منتقل گشت.

محوطه‌ی خارجی معبد نیز با تمثال‌ها و تصویرگری‌های سنگی، زینت یافته و سالیانه، گردشگران بسیاری را جلب می‌کند.

معبد وات پو:

معبد وات پو یا معبد پرا چتوفون (Phra Chetuphon) در بانکوک واقع شده‌است. ساخت معبد در سال ۱۷۸۸ آغاز شد و در زمان شاه رامای سوم، توسعه یافت و نیز، در سال ۱۹۸۲ مجدداً مورد تعمیر و بازسازی قرار گرفت. این معبد، از قدیمی‌ترین معابد بانکوک محسوب می‌شود که بیش از یک هزار تمثال بودا را در خود جای داده که در سراسر کشور، بی‌نظیر است. همچنین، معبد یک تمثال بودای درازکش بسیار عظیم را نیز داراست که طولی برابر ۶۴ متر و ارتفاع ۱۵ متر داشته و از روکش طلا پوشیده شده‌است.

این معبد به‌نوعی، مرکز تولید دوباره‌ی ماساژ باستانی تایلندی محسوب می‌شود که پیش از آن نیز مرکزی برای طب سنتی تایلندی و یک مرکز آموزشی بود. تعدادی از تمثال‌های این معبد نیز حرکات و تمرین‌های یوگا را نمایش می‌دهند.

علی فرحبخش

سپتامبر ۲۰۱۱